

COVID-19 och EU – vad står på spel?

Covid-19-pandemin har slagit hårt mot världsekonomin när åtgärder för att begränsa smittspridningen stängt ner samhällen och företag. EU har drabbats av en djup lågkonjunktur med en prognos på minskad BNP med 7.5% under 2020 och stigande arbetslöshet i samtliga medlemsländer från 6.7% till 9% på EU-nivå 2020. EU har genomfört en rad åtgärder för att bromsa effekterna av Covid-19-krisen. Samtidigt är mer än hälften av EU:s medborgare missnöjda med bristen på solidaritet mellan medlemsländerna i att bekämpa pandemin. EU har hamnat i den djupaste ekonomiska krisen i sin historia. .

Ekonomisk prognos för EU 2020

Den ekonomiska krisen leder till växande klyftor mellan EU:s medlemsstater som har olika förutsättningar att stötta sina ekonomier och företag i kölvattnet av krisen. I maj 2020 presenterade EU-kommissionen en ekonomisk prognos som visar att EU:s BNP väntas minska med 7,5 % under 2020 och arbetslösheten beräknas stiga i samtliga medlemsländer från 6,7 % till 9 % i genomsnitt inom EU under 2020.

> **Ekonomisk prognos för EU, av Europeiska kommissionen - 6 maj 2020**

Den inre marknaden Europeiskt mervärde och kostnaden för uteblivna EU-åtgärder

EU:s inre marknad med 500 miljoner konsumenter och ett sammanlagt värde av 14 biljoner euro år 2018, är större än både USA och Japans marknader. Även om EU:s befolkning globalt sett är mindre än 7 % motsvarar EU:s handel med resten av världen mer än 15 % av global import och export. De samlade positiva effekterna av den inre marknaden är ett högre BNP, högre sysselsättning, ökad inrikes- och utrikeshandel samt större utländska investeringar i EU:s ekonomi än vad som annars hade varit fallet. En studie från 2019 ger vid handen att den inre marknaden genererar en genomsnittlig årlig välfärdsvinst för varje EU-medborgare på 840 euro per capita. 2020 beräknar den Europeiska centralbanken att den inre marknaden sedan den skapades har höjt BNP per capita (i fasta priser) med mellan 12 % och 22 %.

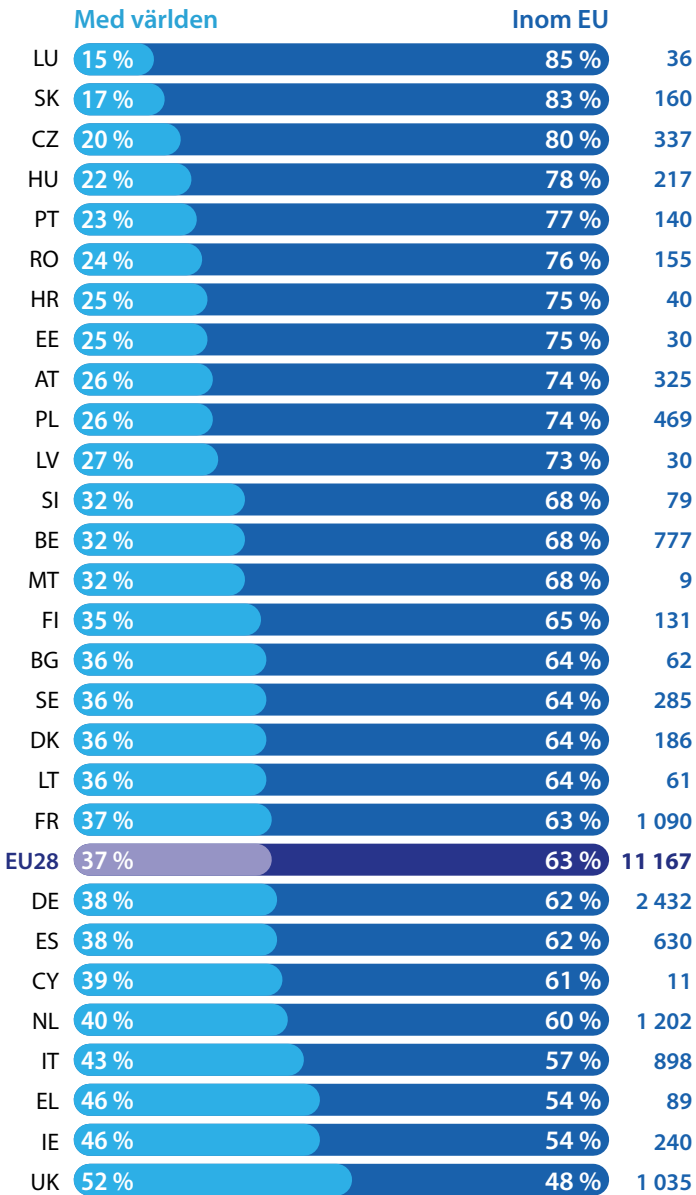
Den fria rörligheten för personer, varor, tjänster och kapital utgör grundpelarna för den inre marknaden. Covid-19 pandemin har en stark negativ effekt på de tre första friheterna. Det har förvärrats av en kraftig inbromsning i världshandeln med sjunkande efterfrågan och störningar i de globala värde- och transportkedjorna. Det har drabbat europeiska företag, som till stor del är integrerade i dessa kedjor. 2018 uppskattade EU-kommissionen att europeiska företag som förser exportörer med varor och tjänster bidrar med miljontals arbetstillfällen längs respektive leveranskedja inom den inre marknaden; "i genomsnitt är nästan en femtedel av jobben inom den inre marknaden, beroende av exporten utanför EU."

Den inre marknaden och de fyra friheterna gagnar samtliga medlemsstater, i synnerhet mindre exportberoende länder. En rad vetenskapliga studier uppskattar att en **avveckling av den inre marknaden skulle kosta EU:s ekonomi mellan 3 % och 8,7 % av dess BNP**. Samtidigt uppskattas den potentiella kostnaden för utebliven integration på 50 politikområden till 14 % av EU:s BNP (i slutet av en löpande tioårsperiod) (Europaparlamentets utredningstjänst (EPRS) 2019). Det innebär **att om den inre marknaden avvecklades i kombination med en slopad integration skulle EU:s ekonomi minska med 17-22,7 %**.

> **Coronaviruset och priset för uteblivna EU-åtgärder, av EPRS - maj 2020**

Handel mellan EU:s medlemsländer och övriga världen 2019

Total handel av varor (import + export, inom och utanför EU, i miljarder euro)

Källa: Eurostat

Den allmänna opinionen inom EU i Covid-19-tider

I juni 2020 publicerade Europaparlamentet en opinionsundersökning (baserat på intervjuer i 21 medlemsländer mellan den 21 april - 1 maj 2020). Studien visar att mer än hälften av de tillfrågade var missnöjda med bristen på solidaritet mellan EU:s medlemsländer i kampen pandemin. Mest missnöjd var man i Sydeuropa. 58% av européerna sade sig ha drabbats av ekonomiska problem under pandemin, främst pga. förlorad inkomst, arbetslöshet samt behov att använda sparpengar. I flera av EU:s medlemsländer ansåg en majoritet att EU borde ha fler befogenheter att hantera en liknande kris.

> **Europaparlamentet:
Allmän opinion i Covid-19-tider**

Återhämtningspaketet Next Generation EU

Den 27 maj 2020 lade EU-kommissionen fram ett återhämtningspaket i form av en reviderad långtidsbudget för 2021-2027 och återhämtningsplanen *Next generation EU*, för att få EU:s ekonomi på fötter igen efter de svåra sociala och ekonomiska följderna av pandemin. *Next Generation EU* består av en återhämtningsplan till ett värde av 750 miljarder euro bestående av bidrag och lån. EU-kommissionen föreslår även att EU:s nästa långtidsbudget 2021-2027 ska uppgå till ett värde av 1 100 miljarder euro.

Europaparlamentet slår vakt om en budget som möjliggör för EU att möta medborgarnas förväntningar och ett återhämtningsinstrument som gör det möjligt för EU att hantera den värsta krisen sedan andra världskriget och dess allvarliga socioekonomiska konsekvenser. En snabb återhämtning är nödvändig, men långtidsbudgeten får inte försvagas på bekostnad av större framtidssatsningar (såsom kampen mot klimatförändringarna, forskning, Erasmus+, ungdomsarbetslöshet, stöd till små och medelstora företag samt infrastruktursatsningar för att skapa jobb och tillväxt). Prioriteringar som är än mer aktuella till följd av Covid-19 pandemin. Finansieringen av återhämtningen får inte bli en börda för kommande generationer. Nya inkomstkällor för EU (egna medel) är därför nödvändiga för att täcka finansieringen av återhämtningsfonden. Samtidigt behöver EU stärka sin ställning i ett alltmer polariserat globalt politiskt klimat.

Även parlamentarisk insyn, ansvarstagande samt översyn av återhämtningsinstrumentet måste säkerställas.

Källor:

- > https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sv/qanda_20_935
- > https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sv/speech_20_941
- > <https://epthinktank.eu/2017/11/24/eu-single-market-boosting-growth-and-jobs-in-the-eu/>
- > [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2020/651974/EPRS_BRI\(2020\)651974_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2020/651974/EPRS_BRI(2020)651974_EN.pdf)
- > <https://www.europarl.europa.eu/news/sv/press-room/20200512IPR78912/covid-19-eu-behoover-ett-aterhamtningspaket-vart-tva-biljoner-euro>

Uttalande från förhandlingsteamet:

- > <https://www.europarl.europa.eu/news/sv/press-room/20200526IPR79824/ep-negotiators-recovery-plan-crucial-but-do-not-trade-long-term-for-short-term>

Pressmeddelande från plenarsessionen 27 maj:

- > <https://www.europarl.europa.eu/news/sv/press-room/20200526IPR79817/eu-s-framtid-pa-spel-debatt-om-kommissionens-forslag-till-aterhamtningspaket>